

Foto: Kallyvoda

LOKALE OPLOSSINGEN VOOR EEN LANDELIJK PROBLEEM

Als je gaat studeren wil je op korte termijn een fatsoenlijke kamer kunnen krijgen: een kamer die betaalbaar is, niet te klein (en als het je eerste kamer is, niet te groot), veilig, en gezellige huisgenoten helpen ook een hoop. Als je eenmaal afgestudeerd bent hoor je meteen door te kunnen stromen naar een starterwoning. Eindelijk alles voor jezelf, geen last meer van huisgenoten die je 's nachts wakker maken (of omgekeerd), want je hebt nu een fatsoenlijke baan en je kunt het je niet meer veroorloven zo af en toe helemaal kaal thuis te komen. En nu is jouw kamer weer beschikbaar voor een nieuwe student, die jouw hele vorige leven dunnetjes over gaat doen.

Bovenstaande omschreef het ideale scenario, de praktijk is helaas anders. Gelukkig kan de PvdA daar lokaal wat aan doen. In Groningen heeft de Partij van de Arbeid de afgelopen vier jaar veel tijd gestoken in een aantal huisvestingsproblemen. Zo is de 9 % norm afgeschaft die inhield dat in bepaalde wijken het percentage studentenhuizen op het totaal aantal huizen niet boven de 9 % mocht komen. Dit was een van de goede initiatieven, maar er moet nog veel meer gebeuren wil in Groningen en andere studentensteden het probleem van studentenhuysvesting opgelost worden. **Er zijn in mijn ogen een drietal punten aan te wijzen waarvoor we ons hard moeten maken.**

ALLEREERST DE PRIJS VAN EEN KAMER:

kijk op een willekeurige site waar studentenkamers worden aangeboden, en het moet opvallen dat die de laatste jaren drastisch omhoog is gegaan. Sommigen zullen hierin een tendens van de woningmarkt herkennen (de afgelopen 10 jaar is de prijs van een gemiddeld koophuis ruim verdubbeld), maar mij lijkt het van belang dat bij studentenhuysvesting de huurprijs niet door marktgrillen wordt bepaald. Uiteraard mag een commerciële kamerverhuurder geld verdienen, maar binnen grenzen van redelijkheid. Het Ministerie van VROM heeft een uitstekend systeem ontworpen waarmee de maximale huurprijs van een kamer te berekenen valt, maar ik durf er een paar kratjes bier om te verwedden dat de meeste kamers in studentensteden die prijs met gemak overtreden.

Stel nu dat de prijs van je kamer echt te hoog is, dan kun je als huurder de huurcommissie inschakelen. Maar wie durft dat daadwerkelijk te doen? Je bent jong, niet al te ervaren in het oplossen van lastige kwesties en een huisbaas is niet altijd je beste vriend, helemaal niet als het op geld aankomt. Verhalen van dreigementen en intimidaties van die kant kan ieder zich voorstellen. Zou het daarom niet beter zijn dat van tevoren door de gemeente een prijs is vastgesteld?

IN HET VERLENGDE VAN DE PRIJS: DE KWALITEIT.

Ikzelf heb ruim vijf jaar op een zolderkamer gewoond met niet al te veel mogelijkheden voor daglicht. Zo af en toe was er lekkage in huis, de verf viel van de muur, elektriciteits-

kabels lagen open en bloot, kortom, het huis was niet al te best. Nu hadden wij het geluk dat de huurprijs binnen de VROM norm viel (de uitzondering bevestigt de regel), maar wat nu als dat niet het geval is? Welke mogelijkheden heb je om je huisbaas te overtuigen van het belang van een likje verf, misschien een nieuwe dakkapel als je, zoals in mijn geval, gescheurde plastic dakraampjes hebt of een keertje een algehele renovatie omdat de keuken nu toch echt wel z'n langste tijd heeft gehad?

Ik weet het antwoord wel: je hebt er niet zo veel. Je kunt een keertje een brief schrijven, dan nog een maar dan aangetekend, daarna er eentje achteraan met een definitieve waarschuwing en dan is de lekkage die je opgelost wilde hebben wel weer over omdat het inmiddels zomer is en het niet meer zo vaak regent. Zou het niet veel beter zijn als de gemeente ook even controleert of het huis wel aan de norm van fatsoen voldoet? De woningbouwverenigingen bieden toch ook geen woningen aan die van ellende uit elkaar vallen?

M'N LAATSTE PUNT: DE KWANTITEIT,

de hoeveelheid woningen die je nodig hebt om iedere student en pasafgestudeerde leuk te huisvesten. En leuk is in mijn ogen geen complex van zeecontainers, zoals die nu in Groningen in grote getale zijn neergezet. Leuk is genoeg, betaalbaar en divers. Stagnatie van doorstroming op de woningmarkt is een groot knelpunt. Pasafgestudeerden kunnen nu moeilijk aan een huis komen omdat er gewoonweg te weinig woningen voor hen zijn en daarmee houden zij een kamer bezet die eigenlijk voor een nieuwe student is bedoeld. In Groningen probeert men hier wat aan te doen door een aantal goedkopere woningen te slopen en te vervangen door meer én duurere woningen. Mensen die nu een goedkoop huis 'vasthouden' kunnen zo doorverhuizen en zo komt er weer een plekje vrij voor de starter op de woningmarkt. Dit recept werkt, maar nog steeds moet je, zelfs in Groningen, vier jaar wachten op een betaalbaar huis. De oplossing? Veel bouwen. En óók voor studenten: creëer een campus, verleen meer vergunningen aan kamerverhuurders. Maar bovenal: neem de verschillende problemen van studenthuysvesting serieus. Pas als dat gebeurt, dan liggen de oplossingen binnen handbereik.

Door: Huub van der Heijdt
kandidaat raadslid voor de PvdA
in Groningen, nr 10
*Pas afgestudeerd in kunst-
en architectuurgeschiedenis*

WOUTER BOS: 'MIJN GROOTSTE WAPEN BEN IK ZELF'

Door Jehan Edriouch

Het is donderdag 19 januari 2006, een grauwe winterdag. In de aanloop naar de gemeenteraadsverkiezingen heeft Wouter Bos het druk. Vandaag worden opnames gemaakt voor de verkiezingsspot van de PvdA in Rotterdam en daarna gaat hij meteen door naar Den Haag. Tijdens de autorit van Rotterdam naar Den Haag zit ik naast Wouter Bos op de achterbank en is er tijd voor een kort interview.

Mijn eerste vraag gaat over het boek dat Wouter onlangs heeft uitgebracht: *Dit land kan zoveel beter*. Volgens een aantal criticasters kan dit boek zoveel beter en is het niet meer dan een lange sollicitatiebrief voor het premierschap. Bos legt uit dat hij het boek inderdaad heeft geschreven om zijn keuze voor het premierschap toe te lichten en te vertellen wat hij met dit land wil doen.

Jawel, de verkiezingen komen eraan!

Drie zelfs, aankomende maart de gemeenteraad (ook wel het kwalificatietoernooi genoemd in de wandelgangen), dan de provinciale verkiezingen (oefenwedstrijdje) en dan, het langverwachte toernooi om die felbegeerde plaats op het pluche. De verrassingen en acties zullen ons weer om de oren vliegen en de messen worden reeds geslepen.

De voorbeschouwingen zijn al begonnen in het hele land. De resultaten van de vorige winnaars worden reeds heftig aangevallen vanaf beide vleugels. De linkervleugel heeft aan kracht gewonnen en de potentie is groot voor de drie teams. De rechtervleugel heeft zich echter blesure-gevoelig getoond en is naarstig op zoek naar nieuwe vedetten.

Bij het conservatief-liberalenelftal heeft men een surplus aan vedetten. Met namen als Hirsi Ali, Verdonk, Van Aartsen, Wiegel (de meest geslepen van allen) en Zalm heeft het veel spitzen in huis. Dit elftal lijdt echter steeds meer onder de druk van al deze mannetjesputters, want zelfs al is de strijd om de aanvoedersband straks over, wat al een heus slagveld belooft te worden, heeft team VVD een spitsenprobleem: iedereen wil scoren, en, als echte liberalen, vooral voor zichzelf.

VERKIEZINGEN IN AANTOCHT!!!

Het wordt een jaar van topsport. Nou eigenlijk anderhalf, maar ik denk dat ik voor de meerderheid van de toeschouwers spreek als ik zeg dat het wel vroegtijdig mag worden beslist, voordat het laatste fluitsignaal van scheidsrechter Donner heeft geklonken. Vergeet de winterspelen en beschouw het WK maar als aardig tussendoortje. Alhoewel, de voorronde Kalou-Verdonk zal een aardige opwarmer zijn voor een strijd op het scherpst van de snede.

Nee, dan de conservatieven, met het spitsenduo Verhagen-Balkenende ouderwets optimistisch. Gekleed in oerhollandse strakke broekjes en met de moeders langs de kant hebben zij er ook weer flink zin in. Hoewel de linkerflank er maar mank bijloopt door een gebrek aan sociale gezichten is de rechterflank sterker dan ooit. Dit team heeft echter wel het probleem van een sterk gereduceerd supportersaantal. Maar desnoods compleet solo en onbegrepen rennen Verhagen en Balkenende blind door op de plaatselijke veldjes.

De torenhoge favoriet is toch het sterk teruggekomen sociaal-democratisch elftal. Niet bang om nieuw talent en nieuwe methodes in te brengen heeft coach Wouter Bos een goed en sterk elftal op de been gebracht met tactisch inzicht en progressieve, aanvallende ideeën. Waar Van Basten Cruijff als leermeester had, heeft Bos Wim Kok en wijlen Joop den Uyl als

inspirators. Hij zal ook alles nodig hebben om de sterke voorbereiding om te zetten in resultaten en om het zelfvertrouwen terug te brengen bij zowel de supporters als bij het gehele publiek.

Het zal een spektakel worden, dat zeker. En uiteindelijk, als het stof is opgetrokken en de schoten zijn gelost, zal de winnaar het inzicht moeten tonen in de wil van de toeschouwer en stemmer en boven de (club)belangen uitstijgen. Gelukkig kiest men in Nederland niet alleen voor het goedkoop scoren en de luchtballonetjes die worden gelanceerd, maar voor de kwaliteit van een vooruitstrevende, overtuigende tactiek.

Bas Voorwinde

Bas Voorwinde is columnist op www.js.nl en student aan het University College in Utrecht

De strijd voor het premierschap is inmiddels losgebarsten; Balkenende heeft zich een nieuwe look aangemeten, de VVD haalt Wiegel weer van stal. Welk geheim wapen gaat Wouter Bos in de strijd gooien? Bos: 'Het antwoord is kort en bondig: mijzelf. Het is een van de moeilijkste dingen om als politicus jezelf te blijven.' We zullen Wouter binnenkort dus niet met een mohawk zien skaten in Den Haag.

Een linkse coalitie sluit hij zeker niet uit. Bos: 'Als de drie linkse partijen met eigen verhalen en eigen profielen de verkiezingen in gaan, biedt dat de grootste kans om rechts van de meerderheid te beroven. Dan gaan we zeker spreken met de linkse partijen over wat er mogelijk is. Op dit moment moet er nog hard gewerkt worden om ervoor te zorgen dat men stemt voor het eigen verhaal van de PvdA.'

'We moeten met zijn allen weer trots zijn op dit land.', vervolgt Wouter Bos zijn verhaal. Als premier wil Wouter armoedebestrijding weer op de agenda zetten en het ontstaan van een onderklasse die disproportioneel allochtoon is tegengaan. Bos: 'De tijd van vrijblijvendheid is echter voorbij, iedereen heeft een verantwoordelijkheid om iets te maken van deze samenleving en zal ook aangesproken worden als hij zich hier niet voor inzet; dit geldt voor jongeren, ouders, woningcorporaties, schoolbesturen, gemeentebestuurders, geestelijk leiders en werkgevers.'

Bos: 'We moeten met zijn allen beseffen dat Nederland definitief veranderd is. Het is gevaarlijk om mensen te laten denken dat alles weer zo kan worden als vroeger. Dit geldt zowel voor onze bevolkingsstelling als voor de veiligheid. Veiligheidsmaatregelen zoals preventief fouilleren, cameratoezicht etcetera, zijn helaas noodzakelijk geworden.' Toch hoopt Wouter dat we een deel van onze ontspannenheid kunnen behouden en dat hij als premier nog gewoon boodschappen kan blijven doen.

Nederland heeft volgens hem een bindend leider nodig die ervoor kan zorgen dat we weer trots op elkaar en op dit land kunnen zijn. Bos: 'Eenheid, solidariteit en samenwerking zijn geen ouderwets linkse ideeën, maar hebben we keihard nodig om iets te maken van Nederland.'

STUDENTENTOUR WOUTER BOS WOUTER BOS HOUDT LEZINGEN OP VERSCHILLENDE HOGESCHOLEN EN UNIVERSITEITEN OVER ZIJN BOEK: *DIT LAND KAN ZOVEEL BETER*. HIerna kun je vragen stellen. Kijk voor meer informatie en data op www.js.nl/studententour

KREETLOOS EN BETEKENISVOL!

De vrijheid van meningsuiting is een groot goed, maar dreigt haar betekenis te verliezen. Loze kreten worden nogal eens verward met het hebben van een mening. De vrijheid van meningsuiting wordt gelijkgesteld aan de vrijheid om alles maar te kunnen zeggen. In een poging de verwarring te verminderen en het begrip meningsuiting in ere te herstellen, begin ik bij de gemeenteraadsverkiezingen van 2002. Want toen ging het mis.

In een zaaltje in Amsterdam was de eerste publiekelijke misinterpretatie van het begrip een feit. Kutmarokkanen is geen mening. Rob Oudkerk liet later zien wel vaker problemen te hebben met het interpreteren van begrippen (legaliteit, huwelijksrouw en nog weer later, genetisch bepaald afwijkend gedrag), maar dat terzijde. Niet lang na Oudkerk begonnen ook Fortuyn en zijn volgelingen 'te zeggen wat ze dachten en te doen wat ze zeiden'. Het was verfrissend en welkom na acht jaar paars gepolder, maar het droeg helaas ook bij tot een verdere verloedering van het begrip meningsuiting. Bezinning en nadenken maakten steeds meer plaats voor geschreeuw en niet nadenken. Het klimaat verhardde. Discussies werden scherper en grover. De taal van de straat werd de taal van het publieke debat en dat was nou precies de verkeerde manier om de kloof tussen politiek en burger te dichten.

Op 2 november 2004 werd Theo van Gogh vermoord. Volgens velen was dit niet alleen een aanslag op een getalenteerd cineast, maar ook een aanslag op het vrije woord. Vergeten werd echter dat Van Gogh zelf het vrije woord al om zeep had geholpen door het te verwarren met het loze woord. Het vrije woord, dat in twee jaar tijd al ernstig aan kracht had ingeboet, werd in Van Gogh zijn columns uiteindelijk gedegradeerd tot louter gescheld en belediging. Door te stellen dat met Van Gogh ook het vrije woord was vermoord, werd de betekenis die Van Gogh eraan gaf als de juiste erkend. En dat was niet goed voor het vrije woord.

In het najaar van 2005 schreef dichter en schrijver Ilja Leonard Pfeijffer een artikel in het NRC. De titel was veelzeggend, 'Wie niet bedreigt, wordt niet gehoord'. In dit artikel gaf hij een definitie van beschaving.

"Beschaving is spreken met zachte stem omdat je bang bent dat je niet hoort wat de ander te zeggen heeft."

Het is een pijnlijk goede definitie. Goed omdat hij waar is. Pijnlijk omdat wij volgens deze definitie zelden beschafd zijn. In onze meningsuiting ontbreekt het vaak aan de beschaving genuanceerd te spreken, te wikken en te wegen, maar met name ook aan de beschaving te luisteren.

Ik ben tegen het beleid van Rita Verdonk en ik vind het verschrikkelijk dat er elf doden zijn gevallen bij de brand in het cellencomplex van Schiphol. Ik deel dus de mening van de mensen die spandoeken plaatsen met de tekst 'reisbureau Rita, arrestatie, deportatie, crematie, adequaat tot het bittere eind'. Ik was, net als zij vermoedelijk, woedend toen ik Verdonk daags na de bekendmaking van het nieuws stoïcijns zag vertellen dat er, al met al, adequaat was gehandeld. Ik dacht nog net niet 'Rita moordenaar' maar toch zeker wel 'levend verbrand, Rita bedankt'. Toch heb ik het toen niet zo gezegd. Toch heb ik toen geen spandoeken opgehangen. Want naarmate ik er langer over nadacht, kwam ik tot de conclusie dat het onbeschaafd was dat te doen, dat het nutteloos was en dat het, hoe slecht ik het beleid van Verdonk ook vind, geen recht deed aan de situatie. Niemand, ook Rita Verdonk niet, had deze ramp voorzien, laat staan gepland op een manier zoals reisbureaus reizen plegen te plannen. Als weerwoord op 'ik zeg wat ik denk' dacht ik en zei het dus niet.

De grens tussen het uiten van betekenisloze kreten en het vrij uiten van je mening, is vaag. Maar zeker is dat bij de bepaling ervan fatsoen, bedachtzaamheid en met name ook luisteren naar anderen een cruciale rol spelen. Wij zijn de studenten van nu en de leiders van het debat van de toekomst. Het is aan ons de taak om de vrijheid van meningsuiting haar werkelijke betekenis terug te geven. Wij moeten dan ook, naast onze studie, onze vijftien vierkante meter huishouden en onze studentenbar, tijd vrij maken om ons in het maatschappelijke debat te mengen. Bedachtzaam, scherpzinnig, fatsoenlijk en luisterend. **Kreetloos en betekenisvol.**

Bram de Ridder

Bram de Ridder is columnist voor de Jonge Socialisten en schreef dit stuk op persoonlijke titel. Bram is student aan de UvA.

JS WEET RAAD

EEN NIEUWE GENERATIE POLITICI STAAT KLAAR OM IN DE DIVERSE GEMEENTERADEN AAN DE SLAG TE GAAN. OP WWW.STEMJONGSTEMSOCIAAL.NL VIND JE ALLE 24 JS KANDIDATEN. HIERONDER 3 UITGELICHT.

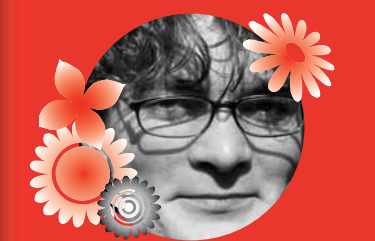
AMSTERDAM

NAAM: DERYA KAPLAN LEEFTIJD: 23 JAAR
STUDIE: RECHTEN PLAATS: 5
STAAT VOOR: BETAALBAAR EN GOED ONDERWIJS; GEEN JONGERE VAN SCHOOL ZONDER DIPLOMA;
DE KANSEN OP EEN STAGEPLAATS EN WERKERVARINGSTRAJECTEN VERGROTEN; DE STUDENTEN- EN JONGERENWONINGEN MOETEN ZO SNEL MOGELIJK WORDEN UITGEBREID.

GRONINGEN

NAAM: HUIB VAN DER HEIJDT
LEEFTIJD: 26 JAAR
STUDIE: KUNSTGESCHIEDENIS (NET AFGESTUDEERD) PLAATS: 10
STAAT VOOR: GOEDE HUISVESTING VOOR STUDENTEN EN STARTERS OP DE WONINGMARKT; GENOEG BETAALBARE WOONWERKRUIMTES VOOR JONGE EN TALENTVOLLE KUNSTENAARS; VOLDOENDE WERK VOOR PAS AFGESTUDEERDEN VAN HET MBO, HBO EN WO ZODAT ZE BEHOUDEN BLIJVEN VOOR HET NOORDEN.

UTRECHT

NAAM: CONSTANTIJN JANSEN OP DE HAAR
LEEFTIJD: 22
STUDIE: LERARENOPLEIDING GESCHIEDENIS FEO, HOGESCHOOL VAN UTRECHT PLAATS: 8
IK STA VOOR: SCHONERE LUCHT IN DE STAD; BETERE TOEGANKELIJKHEID VOOR MENSEN MET EEN HANDICAP VAN VOORZIENINGEN IN DE STAD; MEER ONTPLOOIINGSMOGELIJKHEDEN VOOR JONGEREN.

KAMERLEDEN OP KAMERS

Peter van Heemst

“In de zomer van 1973 zette ik met twee studievrienden in Rotterdam een jeugd-hotel op. We waren lid van de studentenvereniging SSR en we vonden het maar niks dat het prachtige pand aan de Mauritsweg, in het hartje van de stad en op loopafstand van het Centraal Station, de hele zomer gesloten was. We zetten twee

grote zalen vol met brancards van poepbruin canvas, die we gratis konden lenen van de (inmiddels opgeheven) Dienst Bescherming Bevolking. Voor, omgerekend, iets meer dan een euro konden jonge toeristen een nachtje komen slapen. Vanaf dag één liep het storm. We hadden bezoekers uit bijna alle landen van de wereld. De sleep-in bestaat nog steeds. De brancards zijn vervangen door schuimrubberen matrassen. Er mag nu gemengd geslapen worden. Iedere avond is het een groot feest. En 's ochtends ruikt het er naar verschaald bier en zwarte koffie.”

Jet Bussemaker

“Ik ben toen ik ging studeren in 1979 in het kraakpand van het voormalig NRC Handelsblad in Amsterdam terecht gekomen, vlakbij de Dam; daar woonde ik met andere studenten, punks, lesbische woon-groepen, kunstenaars als Peter Giele (van o.a. Roxy) en David Veldhoen. Ik woonde daar ook bij de kroning van Beatrix in 1980. Als niet helemaal gewenste burens

gregen we allemaal een oranje kaart, door ons onmiddellijk omgedoopt als krakers-pas. De scherpschutters mochten van ons niet op het dak, die stonden dus op andere daken op ons afgesteld.”

■ IK BEN OUDER DAN 14 EN JONGER DAN 28 JAAR EN WORD DIRECT BETALEND LID VAN DE JONGE SOCIALISTEN IN DE PVDA!

- IK MACTHIG DE JS TOT WEDEROPZEGGING €10,- PER JAAR AF TE SCHRIJVEN
- IK BETAAL €11,- PER ACCEPTGIRO

IK ONTVANG HET LEDENBLAD LAVA, REISKOSTENVERGOEDING BIJ LANDELIJKE ACTIVITEITEN EN EEN WELKOMSTGESCHENK:

- SLEUTELHANGER/OPENER
- MUISMAT

■ IK WIL DONATEUR WORDEN VAN DE JONGE SOCIALISTEN, STUUR MIJ MEER INFORMATIE

■ IK WIL EEN ABONNEMENT OP LAVA VOOR €15,- PER JAAR

■ IK WIL MEER WETEN OVER DE JS! STUUR MIJ EEN INFORMATIEPAKKET

NAAM	
ADRES	
POSTCODE/WOONPLAATS	
E-MAIL	
TELEFOON	MOBIEL
GEBORTE DATUM	BANK- OF GIRONUMMER
PLAATS EN DATUM	HANDETEKENING

STUUR DEZE BON OP NAAR: JONGE SOCIALISTEN IN DE PVDA, ANTWOORDNUMMER 10084, 1000 PA AMSTERDAM (POSTZEGEL IS NIET NODIG)

JA.IK.WORD.LID

“Er zijn meerdere manieren om gelukkig te worden en ministerschap hoort daar niet bij”

KLAAS DE VRIES (63) VERRUILDE IN 2002, NA TWEE MINISTERSPOSTEN (SOCIALE ZAKEN EN BINNENLANDSE ZAKEN) HET REGERINGSPLUCHE WEER VOOR EEN KAMERZETEL. HIJ HOUDT ZICH ALS KAMERLID BEZIG MET INTEGRATIE EN VREEMDELINGENZAKEN. OP DEZE DOSSIERS KRUIST DE VRIES REGELMATIG DE DEGENS MET MINISTER VERDONK. Door: Kido Koenig

Er wordt wel eens gefluisterd dat het beleid dat Verdonk nu uitvoert, eigenlijk het beleid is dat Job Cohen in 2001 met de vreemdelingenwet heeft bepaald. U voert dus oppositie tegen PvdA-beleid. “Om twee redenen is dat niet juist. In de eerste plaats is het belangrijkste discussiepunt de laatste jaren geweest, niet de wet van Cohen, maar het lot van de asielzoekers die hier al veel langer waren, van onder de oude wet. Discussies over pardonregelingen, kun je mensen wegsturen die hier al zes, zeven, acht jaar zitten, kun je gezinnen uit elkaar halen die hier al jaren getrouwd zijn? In de tweede plaats: de nieuwe vreemdelingenwet is eigenlijk volgens mij een heel behoorlijke wet. Er zitten een paar dingen in die veranderd moeten worden, bijvoorbeeld de AC-procedure. Mensen komen het land in en er wordt heel snel beoordeeld, binnen 48 werkuren, of ze wel of niet in aanmerking komen voor een verdere asielprocedure. Maar er worden teveel mensen in die snelle procedure afgewezen. Dan wordt er bijvoorbeeld gezegd: “U heeft geen serieuze zaak”, terwijl dat bij sommige dingen in zo'n korte tijd niet valt vast te stellen. Er zijn altijd taalproblemen en sommige mensen die bijvoorbeeld verkracht zijn of getraumatiseerd, zeggen dat niet zo gemakkelijk tegen een ambtenaar, omdat ze zich er bijvoorbeeld voor schamen. Als je meer tijd geeft aan advocaten, medici of psychologen in een serieuze behandeling, dan kom je tot betere oordelen. De wet is dus niet zo slecht, maar het beleid dat ermee wordt uitgevoerd, daar heb ik problemen mee. Men zet tegenwoordig alles op alles om zoveel mogelijk mensen uit te sturen.”

In verband met de kwestie Congo heeft u pittige uitspraken gedaan over wat er met de minister moest gebeuren als zij de Kamer verkeerd had ingelicht. Toen dat zo bleek te zijn, ging ze even door het stof en mocht ze aanblijven. Dat zal u niet in de koude kleren zijn gaan zitten. Kijk, wat zeker moet zijn, is dat als de regering de kamer ergens over inlicht, dat het klopt. Anders kan het parlement net zo goed thuisblijven. Toen Verdonk naar aanleiding van een rapport haar ongelijk toegaf zei ze erbij dat ze het niet wist en dat het hoofd van de dienst het ook niet wist. Dan zeg ik, ja sorry, maar daar bent u wel verantwoordelijk voor. Dus ik heb daar een motie over ingediend en die hebben de regeringspartijen afgestemd, wat ik zeer betreurt.

Wat zou u doen in haar plaats? In eerste instantie had ik het hele departement op zijn kop gezet om te weten te komen of dat gebeurde of niet gebeurde. En als dan toch bleek dat ik de kamer op zo'n kritisch punt verkeerd voorgelicht had, dan had ik de ambtenaar die daarvoor verantwoordelijk was eerst ontslagen en daarna was ik gelijk afgetreden. Ik vind dat zoiets absoluut niet kan. Het is niet schandelijk dat een minister iets niet weet, maar je hoort goed te worden voorgelicht door je ambtenaren op het gebied waarvoor jij verantwoording draagt. Daarop moet de Kamer blind kunnen varen.

In het volgende kabinet, met Wouter Bos als premier, zit u als minister van Vreemdelingenzaken en Integratie. Dat denk ik niet. Ik ben al vier jaar minister geweest en dat vind ik heel lang. Ik heb altijd de overtuiging gehad dat het een eer is als je gevraagd wordt, maar een zegen als dat niet gebeurt. Het is wel bevredigend om dingen te kunnen doen, maar het is ongelofelijk zwaar. Kijk, er zijn meerdere manieren om gelukkig te worden en ministerschap hoort daar niet bij voor mij.